Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : J.C.G.M Brekelmans
Zaakdossiernummer : **ZK20.06832**
Documentnummer : **2020.33285**

Onderwerp	:	**Raadsvoorstel over lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering**
Beleidsprogramma	:	**6. Sociaal domein**

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding
Per 1 januari 2022 worden gemeenten verantwoordelijk voor uitvoering van de nieuwe Wet Inburgering. Met de nieuwe Wet Inburgering worden taken op het gebied van inburgering gedecentraliseerd. De regiefunctie wordt bij gemeenten belegd en gemeenten gaan zorgdragen voor een adequaat inburgeringsaanbod. Naast nieuwe inhoudelijke verantwoordelijkheden hebben gemeenten vanaf 1 januari 2022 ook te maken met een grotere doelgroep: alle inburgeringsplichtigen vallen voor het inburgeringsonderdeel onder verantwoordelijkheid van de gemeenten. Daarbij horen ook de gezins- en overige migranten.

De aanleiding voor deze wetswijziging is de evaluatie van de Wet Inburgering 2013 die in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is uitgevoerd. Uit deze evaluatie bleek dat het huidige stelsel diverse tekortkomingen kent die een effectieve inburgering belemmeren. Een aantal tekortkomingen is de onrealistische verwachtingen van de eigen verantwoordelijkheid van de statushouder, de complexiteit van het stelsel, weinig prikkels bij taalaanbieders voor het leveren van hoge kwaliteit en maatwerk en een weinig effectieve scheiding tussen participatie en inburgering. Deze ontwikkelpunten zijn meegenomen bij het tot stand komen van de nieuwe Wet Inburgering.

Het Rijk heeft gekozen om enkel de uitvoering van de inburgering te decentraliseren en niet het inburgeringsbeleid. De minister is en blijft verantwoordelijk voor de inrichting en de werking van het stelsel als geheel. Op basis van de wet- en regelgeving wordt in het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering beschreven op welke wijze de gemeente Loon op Zand hier invulling aan wil geven.

Beslispunten
Wij stellen u voor:
1. Het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

Beoogd effect
Het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering beschrijft op welke wijze de gemeente Loon op Zand invulling wil geven aan de nieuwe Wet Inburgering.

Argumenten

1.1 De uitgangspunten zijn vastgelegd in de startnotitie VOI en vastgesteld door de gemeenteraad op 24 september 2020. Deze uitgangspunten hebben we uitgewerkt in het lokaal beleidskader inburgering.

Zowel in de regio als lokaal zijn we bezig geweest met de voorbereiding op de VeranderOpgave Inburgering (VOI). Met de nieuwe Wet in zicht is het belangrijk om te weten wat (sub)regionaal en wat lokaal wordt georganiseerd. We hebben een startnotitie opgesteld waarin staat beschreven hoe we inhoudelijk en organisatorisch gaan samenwerken in voorbereiding op de nieuwe wet. Deze startnotitie vormt de basis voor dit lokale beleidskader en de inkoop en aanbesteding. De startnotitie is al door de gemeenteraad vastgesteld (24 september 2020). De uitwerking van deze startnotitie beschrijven we in dit lokale beleidskader.

1.2 Met deze uitgangspunten beogen we de nieuwe wet te implementeren met een flexibel, toekomstbestendig beleid dat de inburgeraar centraal stelt

De uitgangspunten sluiten naadloos aan bij het doel van de nieuwe Wet Inburgering. Daarin staat:

"Het doel vertaalt zich in een specifiek beleidsdoel voor het nieuwe inburgeringsstelsel: inburgeringsplichtigen bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1) en kennis van de Nederlandse maatschappij, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen vanaf de start van het inburgeringstraject. Dit vereist een inburgeringsstelsel dat een tijdige start en de snelheid van de inburgering borgt, dat uitgaat van maatwerk en dualiteit (oftewel het combineren van het leren van de taal en participatie) en dat bovendien kwaliteit garandeert."[1]

1.3 We zetten in op een goede start

We combineren de twee wettelijk verplichte modules (Module Arbeidsparticipatie en Participatieverklaringstraject) in een vroegtijdig en integraal oriëntatieprogramma. Immers op basis van praktijkervaring en beleidsonderzoek weten we dat het 'los' aanbieden van deze onderdelen minder goed werkt. Om de omslag vanuit een vaak totaal andere cultuur te kunnen maken naar de Nederlandse samenleving is tijd, aandacht en het opbouwen van een relatie nodig. En het hebben van een goede relatie en onderling vertrouwen is cruciaal om inzicht te krijgen in wie de inburgeraar is, wat hij kan en wil en om tot een gedragen Plan Inburgering en Participatie (PIP) te komen waar zowel de inburgeraar als de gemeente achter staat. Om hier toe te komen is het nodig dat de inburgeraar gedurende een langere periode een zgn. oriëntatieprogramma doorloopt i.p.v. enkele losse modules. Zo investeer je aan de voorkant van het traject, wat resulteert in een goede start en een beter passend vervolgtraject voor de inburgeraar.

1.4 Integraal programma betekent een combinatie van taal en participatie

Vanuit de praktijkervaring en diverse onderzoeken[2] blijkt dat de taal sneller geleerd wordt wanneer dit gecombineerd wordt met participatieactiviteiten in de Nederlandse samenleving. Leren door te doen. Dit is ook het gedachtegoed in de nieuwe inburgeringswet. Door de combinatie van taal en participatie (en deze inhoudelijk op elkaar te laten aansluiten) wordt er een integraal inburgeringstraject aangeboden. Een traject dat is afgestemd op de mogelijkheden van de inburgeraar. De visie op hoe taal en participatie zich verhouden is van wezenlijke invloed op het proces van de inkoop en hetgeen we aan partijen gaan vragen.

Kanttekeningen

Op dit moment kunnen we de volgende risico's / kanttekeningen vermelden:

[1] Memorie van Toelichting nieuwe wet inburgering, paragraaf 1.3.1. Beleidstheorie (juni 2020)

[2] O.a. SER-rapport 'Integratie door werk: meer kansen op werk voor nieuwkomers (mei 2019)

1.1 Aantallen en opbouw doelgroep

De gemeente weet nog niet hoeveel mensen met welke achtergrond en ontwikkelingsmogelijkheden per 1 januari 2022 naar hun gemeente komen. Dit maakt de inkoop voor alle onderdelen van de nieuwe Wet moeilijk.

Beheersmaatregel: we volgen steeds de taakstelling die ons als gemeente wordt opgelegd zodat de impact tijdig inzichtelijk is. We gaan geen onomkeerbare zaken implementeren of besluiten nemen. Daarnaast gaan we uit van maatwerk, waardoor we de trajecten kunnen aanpassen aan de behoeften.

1.2 Lagere regelgeving

De gemeente weet nog niet hoe de lagere regelgeving eruit komt te zien.

Beheersmaatregel: we blijven de ontwikkelingen in de lagere regelgeving monitoren, zodat de impact tijdig inzichtelijk is – voor zover mogelijk op het niveau waarop lagere regelgeving impact heeft. We gaan geen onomkeerbare zaken implementeren of besluiten nemen.

1.3 Financiën

De specifieke uitkering is nog niet vastgesteld en er vindt momenteel nog een inventarisatie plaats wat de kosten zijn voor informatievoorziening.

Beheersmaatregel: we monitoren de totstandkoming en de tijdlijn van de budgetten. We maken inschattingen op basis van de beschikbare kennis op dit moment. We inventariseren welke mogelijkheden er zijn voor budgetten vanuit bijvoorbeeld de P-wet.

1.4 Rol van de regio, Baanbrekers en andere (keten) partners

Bij de voorbereiding op de nieuwe Wet Inburgering zijn de regio, Baanbrekers en andere (keten) partners voor ons belangrijk.

Beheersmaatregel: we stellen de intensiteit en de wijze van samenwerking af met de regio, Baanbrekers en andere (keten) partners. In de regio hebben we een startnotitie opgesteld en in navolging daarvan hebben we dit lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering opgesteld. Dit helpt om dit risico te beperken.

Financieel

Ten behoeve van de uitvoering van de Wet Inburgering ontvangen we van het Rijk de volgende budgetten.

Uitvoeringskosten

Dit budget is bedoeld voor de uitvoeringskosten die verband houden met de uitvoering van de wet (Brede intake en PIP, voortgangsgesprekken en handhaving, ontzorgen, inkoopkosten van trajecten en beleid en ondersteunende processen).

Gemeente Loon op Zand	**2021**	**2022**	**2023**[3]
Uitvoeringskosten	€ 30.670,00	€ 68.166,00	€ 74.990,00

[3] Het bedrag dat genoemd staat bij 2023 geldt ook voor de jaren die daarna volgen.

Ict kosten
Momenteel vindt een inventarisatie plaats wat de kosten zijn voor de informatievoorziening. Hiervoor komt budget beschikbaar van het ministerie van SZW. Zodra de ict kosten bekend zijn, willen we deze middelen hiervoor inzetten.

Specifieke uitkering (geoormerkt)
Dit budget is geoormerkt geld en bedoeld voor inburgeringsvoorzieningen die gemeenten inzetten bij de uitvoering van hun inburgeringstaken (leerroutes, module Arbeidsmarkt en Participatie, maatschappelijke begeleiding, participatieverklaringstraject en tolkvoorziening).

	Statushouder	**Gezins- en overige migrant**
Uitvoeringsgelden per statushouder - Brede Intake / PIP - Monitoring / voortgangsgesprekken - Handhaving - Ontzorgen (inclusief begeleiding naar financiële zelfredzaamheid) - Inkoop - Beleid en ondersteunende processen	€ 4.200,00	€ 2.700,00
SPUK per statushouder - Maatschappelijke begeleiding - PVT en MAP - Leerroute (inclusief 2 examenpogingen per onderdeel) - Tolkkosten	€ 12.712,00	€ 589,00

Een deel van dit budget is beschikbaar via het BTW compensatiefonds.

De financiën worden nader toegelicht in hoofdstuk 6 van het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering.

Voortgang

De planning is beschreven in hoofdstuk 7 van het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering..

Communicatie

Voor de invoering van de nieuwe Wet Inburgering is het belangrijk dat de interne en externe stakeholders betrokken worden bij de voorbereidingen. Tijdige informatievoorziening en communicatie over de verandering en de voorbereiding kan de betrokkenheid en het draagvlak voor de invoering vergroten. Dit geldt voor zowel de interne organisatie als voor de externe stakeholders zoals de regio, Baanbrekers en andere (keten) partners. Het communicatieplan wordt verder uitgewerkt in het implementatieplan.

Bijlagen

1. Beleidskader nieuwe Wet Inburgering.
2. Advies WAR over lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering.

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 2 februari 2021, nummer. 2020.33272

b e s l u i t :

1. Het lokaal beleidskader nieuwe Wet Inburgering vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van 1 april 2021.

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,